

min, varunder eleven fyller 20 år, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1964,

dels att Kungl. Maj:t bemyndigas utfärda härför erforderliga författningsändringar,

dels att i anledning därav under åttonde huvudtiteln till studiebidrag och stipendier för budgetåret 1963/64 anvisas ett med 8,5 milj. kronor förhöjt förslagsanslag om sammanlagt 149,5 milj. kronor,

dels också att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådana tilläggsdirektiv för utredningen rörande studiehjälpen vid gymnasier, yrkesskolor m. fl. läroanstalter att frågan om allmänna studiebidrag och annan studiehjälp till elever vid enskilda skolor tas upp till prövning i utredningen.

Stockholm den 15 januari 1963

Bertil Ohlin

Gustaf Kollberg

Bertil von Friesen

Henning Gustafsson

Brita Elmén

i Skellefteå

Nr 6

Av herr *Gustavsson* i Alvesta m. fl., *angående vattenfallsstyrelsens högspänningstaxor.*

(Lika lydande med motion nr 7 i Första kammaren)

Vattenfallsstyrelsen har bekantgjort, att styrelsen beslutat ändra de hittills tillämpade högspänningstaxorna och sätta nya taxor i kraft med verkan från den 1 januari 1963. Alltsedan 1930-talet har högspänningstaxorna till sin konstruktion varit i princip desamma. De förändringar i elkraftens kostnads- och marknadsförhållanden, som inträffat särskilt under senare år, har medfört att taxorna alltmer kommit att avvika från självkostnaderna för olika abonnenttyper. De nya taxorna har därför omkonstruerats för bättre anpassning till självkostnaderna för olika abonnentgrupper. Samtidigt har en sänkning av avgifterna genomförts, varför vattenfallsstyrelsens ca 1 100 högspänningsabbonenter kan räkna med en minskning av elkraft-

kostnaderna med i genomsnitt 15 % såväl i Mellansverige som i Norrland.

I södra Sverige är Sydsvenska kraftaktiebolaget, Sydkraft, det dominerande råkraftförsäljande företaget. Sydkrafts högspänningstaxor innebär en fördelning av avgifterna på olika abonnentgrupper efter ungefär samma system som tillämpats i vattenfallsstyrelsens gamla taxor. De har också, liksom styrelsens taxor, innehållit ett taxetillägg på kontraktsevenligt 20 % samt en prisregleringsklausul av samma lydelse som i vattenfallsstyrelsens kontrakt.

Emellertid har avgifterna i Sydkrafts taxor medfört, att högspänningsabbonenternas avgifter inom bolagets distributionsområde legat högre än de avgifter som vattenfallsstyrelsens abonnenter fått erlægga i Mellansverige för motsvarande slag av abonnemang. Sålunda har bl. a. de till Sydkraft anslutna eldistributionsföreningarna och andra högspänningsabbonenter på landsbygden i genomsnitt haft 7—8 % högre råkraftkostnader än högspänningsabbonenterna i Mellansverige. Prisdifferensen har bl. a. ansetts motiverad av kostnaderna för överföring av kraft, som producerats i Sydkrafts norrländska kraftstationer eller för från Norge inköpt kraft.

I början av år 1962 beslöt Sydkraft att inhibera en höjning av det dittills uttagna taxetillägget på 15 % trots att bolaget kontraktsevenligt kunde ha tagit ut ett tillägg på 20 %. Det kunde emellertid konstateras, att tillägget i södra Sverige, på grund av inom Sydkraft och statens vattenfallsverk tillämpade olika kontraktstider, alltså var högre än i Mellansverige. Uppskattningsvis beräknades sålunda genomsnittstillägget hos vattenfallsverket under 1962 ha legat vid ungefär hälften av genomsnittet för Sydkraft.

Från och med innevarande år har Sydkraft beslutat att sänka taxetillägget från 15 % till 5 %.

Om några andra ändringar icke företages i Sydkrafts taxor, kan man sålunda konstatera, att taxorna förblir oförändrade till sin konstruktion och därför icke, i överensstämmelse med vad vattenfallsstyrelsen framhållit, kan anses avpassade efter det nuvarande kostnads- och marknadsläget.

Samtidigt med taxesänkningen har vattenfallsstyrelsen ändrat prisregleringsklausulen, varigenom den kompensation för penningvärdeförsämring, som vattenfallsstyrelsen förbehållit sig i de nya taxorna, sänkts med närmare 30 %.

De avgiftsändringar, som Sydkraft företagit, kan därför i regel inte antas ha medfört en sänkning av högspänningstaxorna i samma omfattning som inom vattenfallsstyrelsens distribution.

Sålunda har bl. a. de medelstora eller större elektriska distributionsföreningarna, som är anslutna till Sydkraft, icke fått sina råkraftkostnader sänkta lika mycket som de till vattenfallsverket anslutna elföreningarna i norra och mellersta Sverige. Dessutom kvarstår den ovan angivna prisdiffe-

rensen mellan södra och mellersta Sverige.

Som följande exempel visar kan differensen mellan avgifterna för två lika stora abonnemang under i övrigt lika leveransförhållanden nu uppgå till ca 9 %, vilket i detta fall innebär en väsentlig ökning. Ökningen har bl. a. sin grund i den omfördelning av strömvavgifterna, som genomförts i vattenfallsstyrelsens nya taxsystem:

1. Abonnemang på 500 kW enligt vattenfallsstyrelsens från den 1 januari 1963 gällande taxa för leverans vid 10 kW i Mellansverige. Utnyttjningstid: 4 000 timmar. Index 170.

Fast avgift	4 000
Effektavgift 500 kW à 140 kr.	70 000
Energiavgift 1,5 milj. kWh à 3 öre	45 000
0,5 milj. kWh à 2,5 öre	12 500
Indextillägg 0 %	—
	<hr/>
Summa kronor	131 500

Det resulterande priset blir sålunda $13150000 : 2000000 = 6,575$ öre/kWh.

2. Abonnemang på 500 kW enligt Sydkrafts nu gällande taxa med ett av bolaget beslutat taxetillägg på 5 % för år 1963 för leverans vid 10 kW. Utnyttjningstid: 4 000 timmar. Index 170.

Fast avgift	500
Effektavgift 100 kW à 125 kr.	12 500
400 kW à 95 kr.	38 000
Energiavgift 2 milj. kWh à 3,25 öre	65 000
Taxetillägg 5 %	5 800
Indextillägg 17,5 %	21 315
	<hr/>
Summa kronor	143 115

Det resulterande priset blir sålunda $14311500 : 2000000 = 7,156$ öre/kWh.

Sydkrafts pris är alltså i detta fall 8,8 % högre än det pris, som vattenfallsstyrelsen efter den 1 januari 1963 tar ut för motsvarande leverans i Mellansverige.

Då de jämförelsevis goda förutsättningarna för eldistribution i södra Sverige och det ändrade kostnadsläget för produktion och distribution av elkraft inom Sydkrafts distributionsområde kan antagas mer än väl kompensera bolagets kostnader för från Norrland och Norge överförd kraft, finns det sannolikt inte längre något motiv för att ta ut högre elavgifter av distributionsföreningarna och andra högspänningsabonnenter i södra Sverige än vad vattenfallsstyrelsens nya taxsystem resulterar i för abonne-

mang av motsvarande slag i mellersta Sverige. Sydkrafts högspänningstaxor tillämpas även av andra enskilda kraftproducenter i södra Sverige.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt undersökning beträffande i södra Sverige tillämpade högspänningstaxor för leverans av elkraft till industrier och distributionsföreningar m. fl., varvid skälen för bibehållande av den nu förefintliga skillnaden mellan vattenfallsstyrelsens högspänningstaxor för mellersta Sverige och motsvarande taxor i södra Sverige bör ägnas särskild uppmärksamhet.

Stockholm den 15 januari 1963

Rune Gustavsson

i Alvesta

John Eriksson

i Bäckmora

Gustaf Svensson

i Vä

Einar Larsson

i Borrbj

Harald J. Skoglösa

Nr 7

Av herr **Spångberg m. fl.**, om ersättning till förre byråsekreteraren *E. N. Lagerlöf* för uteblivna löne- och pensionsförmåner, m. m.

I kommerskollegium blev *E. N. Lagerlöf* ordinarie byråsekreterare fr. o. m. den 1 februari 1949. Efter förhandlingar mellan 1949 års tjänsteförteckningskommitté och Tjänstemännens centralorganisation (TCO) träffades år 1952 överenskommelse om att tjänsten som ordinarie byråsekreterare å kommerskollegii fartygsregister, vilken innehades av *Lagerlöf*, skulle höjas från dåvarande Ca 25 till Ca 27. Överenskommelsen fastställdes av 1952 års riksdag. I propositionen — nr 241 höstriksdagen 1952 — hade tjänsten icke angivits tillräckligt klart, och *Lagerlöf* blev förbigången. Därigenom gick han miste om den förbättring i löne- och pensionsavseende, som överenskommelsen rätteligen inneburit. De besvär som *Lagerlöf* anfört i ärendet har lämnats utan bifall. *Lagerlöf* är numera pensionerad sedan den 1 juli 1960.

På begäran har Statstjänstemannaförbundet anfört följande.

»Efter förhandlingar mellan 1949 års tjänsteförteckningskommitté å ena